

Политика: Интервју са високим представником Кристијаном Шмитом

Разговарала: Јелена Церовина

Ја инсистирам да се сви врате у институције, али то није моја обавеза. Повратак је обавеза оних који су изабрани да раде у корист народа. Бојкот је знак политичке слабости, а не знак политичког доприноса, каже у разговору за „Политику“ Кристијан Шмит, нови високи представник међунраодне заједнице у Босни и Херцеговини коментаришући одлуку Бањалуке да њени политички представници не учествују у раду институција БиХ док се не повуче одлука Валентина Инцка којом је он наметнуо измене Кривичног закона којима је као кривично дело уведено негирање геноцида и ратних злочина.

Политика: Како планирате да решите ово питање?

Кристијан Шмит: Сигуран сам да ће се они прикључити, односно вратити у институције и тамо изразити свој политички став. Уколико то не ураде, кога ће имати за политичке таоце? Људе – младе и старе, све оне који очекују побољшање околности у којима живе. Мислим да постоје неке могућности да сарађујемо, не кроз јавна изјашњавања већ радећи на питањима која треба решавати.

Политика: Ваш претходник је практично изазвао кризу наметањем овог закона. Да ли би он могао бити повучен јер није био корак ка помирењу народа у БиХ?

Кристијан Шмит: Мислим нико од нас не жели да геноцид или ратни злочини буду хваљени. Сви треба да познајемо прошлост да бисмо радили за бољу будућност. Ниједан закон на свету, не криви нити може кривити народ, само појединце. И зато бих предложио да сви заједно седнемо и размислимо што је наш

задатак, како да поведемо млађе генерације путем помирења. Тако да прошлост остане у прошлости, а не у будућности.

Политика: Република Српска вас не прихвата као високог представника јер, како кажу, ви за њих не постојите пошто немате мандат Уједињених нација. На чему базирате уверење у успех ако Бањалука остане при овим ставовима?

Кристијан Шмит: Не могу да избегнем да неко има чудно тумачење. Али сам, наравно, веома самоуверен, односно сигуран да ћу имати успешан мандат. Управо сам имао разговоре у Београду и видео сам да овде постоји спремност за рад и сарадњу са међународном заједницом. Мене је међународна заједница именovala и деловаћу у оквиру својих надлежности.

Политика: Како гледате на растућу економску сарадњу између Србије и Републике Српске. Зашто то у Сарајеву схватају као претњу?

Кристијан Шмит: Предложио бих да Босна и Херцеговина у целини има блиску економску сарадњу са својим суседима. Али и да Србија и Босна и Херцеговина као и други делови балканске шесторке економски сарађују. Моја идеја је да иницијатива Отворени Балкан може на неки начин да буде интегрисана у економску сарадњу која постоји у оквиру западнобалканске шесторке на њиховом путу ка отвореној Европи. Босна и Херцеговина неће бити искључена.

Политика: Али Сарајево оклева да се придружи иницијативи Отворени Балкан.

Кристијан Шмит: Бити део иницијативе Отворени Балкан не значи да треба негирати могућности сарадње у оквиру западнобалканске шесторке, него је то начин да се помире обе иницијативе. Али то је засебна одлука. У регионалну интеграцију укључено је свих шест земаља; ЕУ и канцеларка Меркел уложили су пуно труда и идеја у то.

Уколико је разлог за одбијање очекивана доминације Србије у

регионалној сарадњи, то треба видети као позив на проактивно ширење иницијатива за добробит свих.

Политика: Дакле, ви сте склонији западнобалканској шесторци?

Кристијан Шмит: Да, више бих волео да имамо Западни Балкан 6. Видим да иницијатива Отворени Балкан убрзава сарадњу између земаља Западног Балкана. Дакле, ако бисмо могли некако продужити, са три на шест држава, додавањем Црне Горе, Босне и Херцеговине и Косова. То би било најбоље. Ја бих предложио да ово не схватимо идеолошки, већ да заједно радимо на припреми свих ових држава за чланство у Европској унији. Добро искориштене иницијативе могле би отворити пут ка економском успеху за све.

Политика: Уставни суд Босне и Херцеговине оспорио је право Републици Српској да регулише власништво над пољопривредним земљиштем и шумама на својој територији, а у вези с изградњом хидроелектране Бук Бијела. Таква одлука изазвала је незадовољство у Бањалуци.

Кристијан Шмит: Ја сам незадовољан јер законодавство на државном нивоу, које је позвано да регулише ову област, то није урадило. Ја, као неко ко је радио на реформи законодавства у вези са шумама у Немачкој, знам колико је то компликовано питање.

Међутим, овакав положај Босне и Херцеговине захтева активност државе, а након тога се може говорити о интеграцији интереса ентитета, кантона и општина. Али је основно да мора постојати закон на државном нивоу. У међувремену, сви би требало да поштују ову одлуку Уставног суда.

Дакле, не треба се жалити, него радити на томе да се нађе законско решење. Хајде да седнемо заједно на државном нивоу и у државном парламенту и институцијама и пронађемо практично и разумно решење.

Политика: Ваша амбиција, као и ваших претходника, јесте да

приближите Босну и Херцеговину Европској унији. Мислите ли да је за пут Босне и Херцеговине ка ЕУ нужно смањити надлежности Републике Српске, што се тврди у Бањалуци?

Искрено, осећам да има превише приче у стилу „нисам добро третиран“ и то је ваш проблем. Држава се састоји из компромиса и мислим да би требао постојати једнак уравнотежен приступ, укључујући надлежности ентитета. За сада не видим да постоји неки притисак кад је реч о надлежности ентитета. Ја долазим из федералне државе, Немачке, и њених шеснаест савезних покрајина све време имају различита мишљења о многим питањима. Као Баварац, могу вам рећи да се о томе води стална дискусија.

Замолио бих и позвао све да се не жале на ово, већ само да то дефинишу и да покушају да раде на томе. Али, изазов током приступања ће свакако бити надлежности државе и надлежности ентитета. За сада, блокада државних институција доводи и до тога да ни ентитети не могу нормално да функционишу. А ово је проблем. Седимо и радимо и не жалимо се. Иначе, за сада, када је реч о приступању ЕУ постоји 14 приоритета. И то је простор за озбиљан рад.

Политика: Верујете ли да ће Босна и Херцеговина добити статус кандидата за улазак у ЕУ који чека неколико година?

Кристијан Шмит: Оно што за сада забрињава Европску унију јесте приступ према ових 14 приоритета. Дакле, није на Европској унији, већ на институцијама БиХ да покажу да су спремне за такве преговоре, што ја видим као изводљиво. Слажем се с онима који су приликом посете Урсуле фон дер Лајен рекли да ће радити на томе. Видим добру прилику.